

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมไคเซ็น (Kaizen) ของพนักงานบริษัทนิคอน (ประเทศไทย) จำกัด เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลต่างๆของบริษัทรวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีวิธีตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทนิคอน (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งมีจำนวน 560 คน (บริษัทนิคอน (ประเทศไทย) จำกัด, 2561, 31 มกราคม)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานบริษัทนิคอน (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อให้ความคลาดเคลื่อนของประชากรน้อยที่สุด ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากรของทาร์โรว์ ยามาเน่ (ชนานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 45)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ	n แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด (560 คน)

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ($e = 0.05$)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{560}{1+560(0.05)^2} = 234 \text{ คน}$$

ผลการคำนวณพบว่าได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน ผู้ค้นคว้าได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเลือกตัวอย่างโดยวิธีการเลือกตัวอย่างสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยการแจกแบบสอบถามกับพนักงานที่มาทำงานในบริษัท

ตาราง 1 แสดงสัดส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ระดับพนักงาน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ (100)
พนักงานปฏิบัติการ	362	151	64.5
วิศวกร	14	6	2.6
ผู้ช่วยหรือหัวหน้างาน	155	65	27.8
หัวหน้าฝ่ายหรือผู้จัดการขึ้นไป	29	12	5.1
รวม	560	234	(100)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทั่วไปของพนักงาน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมไคเซ็น (kaizen) ของพนักงาน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการจัดสรรผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วน (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

นำคะแนนที่ได้มาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 75) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

กำหนดหลักเกณฑ์และความหมายจากแบบสอบถามที่วัดได้ออกเป็น 5 ระดับ ชั้น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00	แสดงว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19	แสดงว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39	แสดงว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59	แสดงว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79	แสดงว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการไคเซ็น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนิน ดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามโดยเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดหลักการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเนื้อหาและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์ วันทนีย์ แสนภักดี ดร.กิติมา ทามาดี และ ดร.แสงจิตต์ ใต้แสง ตรวจสอบถ้ามีข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุง

5. การนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขทดลองและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ได้เท่ากับ 0.94 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วไปไว้ในกรเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปแจกพนักงานบริษัทนิคอน (ประเทศไทย) จำกัด ในช่วงเวลา 10.00 –17.00 น. โดยจะเก็บข้อมูลในวันที่ทำการ ในระหว่างเดือน มีนาคม-เดือนเมษายน พ.ศ. 2561

2. ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และวิธีการกรอกข้อมูลแก่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล และการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจดูความสมบูรณ์ในแต่ละข้อ และนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าพบว่าแบบสอบถามชุดใดผู้ตอบแบบสอบถามทำไม่ครบทุกข้อ จะทำการเก็บเพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลครบ 234 ชุดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้จะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วย คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 295) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทั่วไปของพนักงาน โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมไคเซ็น (kaizen) ของพนักงาน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ใช้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคล มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมไคเซ็น (kaizen) ของพนักงาน

4. การทดสอบสมมติฐานด้วย One-Way ANOVA : F test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมไคเซ็น (kaizen) ของพนักงาน และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยค่า LSD (Least – significant different)